

Pořádá: **DAMÚZA, z.ú.**

Autoři konceptu: Jakub Philipp
a Daniela Nachtmanová
Scénografie bojovky, ilustrace
a grafická úprava: Iva Ščerbáková

Akce se koná pod záštitou starosty městské části
Praha 2 Jana Korsesky.

www.vysehratky.cz
www.damuza.cz
© VyšeHrátky 2024

Velká válka - vstříc Českoslensku

Tahák do kapsy!

1. světová válka - Co to je?

Velký konflikt (spor) mezi mnoha zeměmi,
který trval 4 roky od roku 1914 do roku 1918.
Válčilo se na pevnině, na moři i ve vzduchu.

Kdo válčil?

Dohoda: Země, které bojovaly na jedné straně
proti Centrálním mocnostem. Patřily sem
Velká Británie, Francie, Rusko, později také
Itálie, Spojené státy americké a další.

Trojspolek: Země centrálních mocností, které
válčily proti Dohodě. Patřily sem Německo,
Rakousko-Uhersko, Osmanská říše a Bulharsko
a ze začátku války také Itálie.

Jak to začalo?

Šedm kulí ze Sarajeva. To je v češtině známé
úsluví. Ve skutečnosti ale byly 28. 6. 1914 v
Sarajevu vypáleny kulky jen dvě. Stalo se to
během atentátu na Františka Ferdinanda
d'Este, následníka rakousko-uherského trůnu.
šlechtic ani jeho žena nepřežili a tento útok
započal události, které vedly k válce.

Takže za 1. světovou válku můžou dvě kulky vypálené v Srbsku?

To ne, je to složitější. Svět do války dovedly ještě další věci:

Nacionalismus: Silný pocit hrdomi na svou zemi nebo národ, který vedl k napětí mezi státy. Každý si připadá jako ten nejlepší a nejdůležitější.

Závody ve zbrojení: Soutěžení mezi státy o největší a nejsilnější armády.

Aliance: Tajné dohody mezi státy, které si slíbily pomoc v případě napadení.

Jak válka vypadala?

Zákopová válka: Bojovalo se v dlouhých a hlubokých příkopech, kde vojáci žili a bojovali. Podmínky byly velmi těžké - bláto, zima, nemoci.

Totální válka: Válka, která ovlivňuje všechny, nejen vojáky.

Čím 1. světová válka změnila svět?

Vojenské technologie: Válka přinesla nové zbraně jako tanky, letadla, ponorky a jedovaté plyny.

Ženy ve válce: Muži odešli na frontu a ženy získaly nové dovednosti a větší nezávislost. Pracovaly v továrnách, v nemocnicích, staraly se o celá hospodářství. Dělyaly i takovou práci, která dříve náležela jen mužům.

Konec války a následky

Příměří (11. listopadu 1918): Boje skončily a země se začaly dohadovat o míru. Tento den si lidé po celém světě připomínají konec války a památku padlých. Označuje se jako Den válečných veteránů.

Následky války: Miliony mrtvých a zraněných, ale také změny hranic a pád velkých říší (Rakousko-Uhersko, Osmanská říše). Vznikly naopak nové menší státy, například Československo.

Víš, co je to...

Mobilizace: Když stát připraví svou armádu na válku. Povolávají se vojáci, připravují se zbraně i zásoby.

Neutralita: Když se země rozhodne nezapojit se do války.

Československé legie: Vojenské jednotky složené z Čechů a Slováků, které bojovaly na straně spojenců. Jejich hlavním cílem bylo podpořit vznik Československa. Jejich boj a oběti ukázaly, že Češi a Slováci jsou schopné bojovat za svou svobodu.

Přídělový systém: Způsob, jakým vlády rozdělávaly potraviny a další zboží. Za války byla narušena výroba, doprava a obchod a hodně zboží bylo využíváno pro armádu, místo aby sloužilo obyčejným lidem.

Lazaret: Polní nemocnice nebo provizorní ošetrovna, kde se ošetřovali zranění vojáci a další nemocní lidé přímo v blízkosti bojiště.

